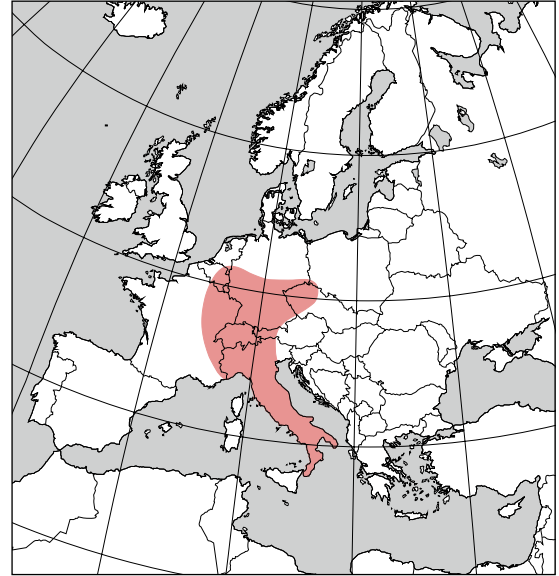
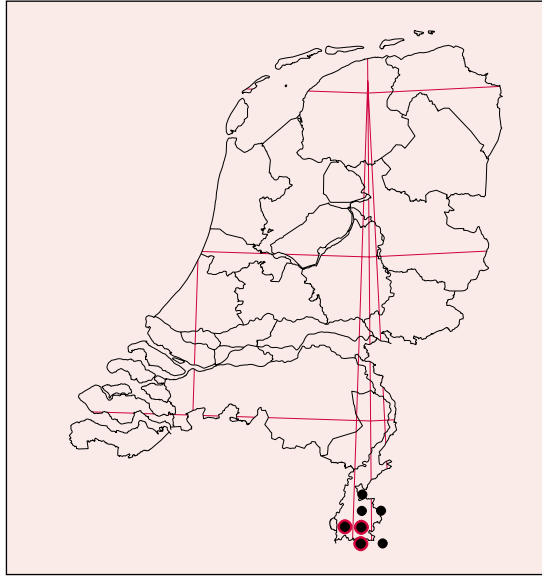

297 *Trichotichnus nitens*

verbreid (MARGGI 1992). In België sterker dan *T. laevicollis* beperkt tot de Ardennen in het oosten (DESENDER 1986). Zeldzaam in Vlaanderen (DESENDER ET AL. 1995).

Status: in Nederland en België is het aantal waarnemingen stabiel of wellicht iets gestegen (DESENDER & TURIN 1986, 1989).

Oecologie

In het verspreidingsgebied doorgaans een vrij eurytope bossoort, maar duidelijk sterker aan bos gebonden dan *T. laevicollis*. Een soort van het heuvelland en het montane gebied in Midden-Europa, doorgaans zeer algemeen (BURMEISTER 1939). De soort komt amper voor in het alpiene gebied, de hoogste vangst in Zwitserland is van 1740 m (MARGGI 1992).

Vangpotten. Groep: D3 (8 series, 129 individuen). De vangsten komen uit verschillende bostypen in Zuid-Limburg. Zowel aangetroffen in het eiken-haagbeukenbos [20] op een lemige ondergrond (hellingbossen) als, relatief talrijk, in eiken-berkenbossen [18] in de omgeving van Vijlen. In

enkele gevallen werd hij ook gevonden in naaldbossen [16]. **Eurytopie:** 3 (PRES = 0,09 en SIM = 0,58). **Bodem:** leem. **Vocht:** 2. **Begeleiders:** onvoldoende gegevens.

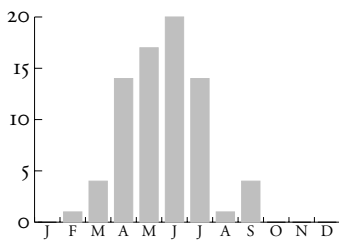
Biologie

Nachtactief. Voortplanting in het voorjaar. Overwintering als volwassen dier onder mos en in oud hout, vooral boomstronken. De larve is onbekend.

Dispersie: seksegebonden vleugeldimorfie. De mannetjes zijn gevleugeld, de vrouwtjes steeds brachypeteer (vergelijk *T. laevicollis*). De vleugels zijn bij *T. nitens* gemiddeld groter dan bij *T. laevicollis*, ook een groter aandeel van de in België onderzochte populatie bezat volledig ontwikkelde vliegspieren (DESENDER 1989A). Dit wijkt af van de verwachting voor een soort die strikter aan stabiele bossen gebonden is.

Bedreiging

Waarschijnlijk niet bedreigd. In het gebied waarschijnlijk een bruikbare indicator van waardevolle bossen.

297 *Trichotichnus nitens*

Plaat 14:3

GENUS DIACHROMUS

soort 298

Opvallende tweekleurige, zwart met rood gekleurde soort van ca 8-10 mm.

Areaal

Monotypisch genus, zie soortbespreking van *Diachromus germanus*.

Oecologie en biologie

Zie soortbespreking. Niet in vangpotten.

Taxonomie

Opgenomen in de meeste Europese tabellen.

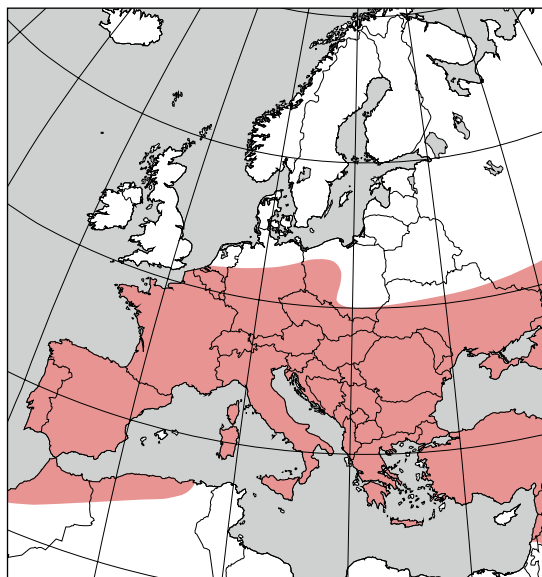
298 *Diachromus germanus*

Areaal

West-Palearticische soort. In Europa in hoofdzaak centraal en zuidelijk, vroeger noordelijker. Zuidelijk tot Noord-Afrika. Naar het oosten tot Klein-Azië, de Kaukasus, Syrië, Iran, uitlopend tot Noordwest-China. Voor een zeer uitgebreid overzicht van de verspreiding zie Trautner et al. (1988). **Areaalkarakteristiek:** 4, Nederland: marginaal.

Voorkomen

In Nederland alleen oude vangsten in het oosten van het land. Niet op de Britse Eilanden. In Denemarken alleen vangsten van voor 1900 in het uiterste zuidoosten; als uitgestorven op de Rode Lijst (JØRUM 1995). Niet in Fennoscandië. Silverberg (1992) vermeldde de soort ook voor Letland en Litouwen, hetgeen waarschijnlijk oude opgaven betreft. Voor Duitsland wordt een zeer uitgebreid overzicht gegeven door Trautner et al. (1988) waarin ook de oudere faunistische literatuur (BORCHERT 1938, BURMEISTER 1939, HORION 1941) uitvoerig

wordt bediscussieerd. De soort is zonder enige twijfel na 1900 sterk achteruit gegaan en in het noordelijke en oostelijke deel van het verspreidingsgebied niet meer aangetroffen. Op diverse Duitse Rode Lijsten (TRAUTNER & MÜLLER-MOTZFELD 1995). In Zuidwest-Duitsland heeft de soort nog een goede verspreiding en er is zelfs sprake van enige uitbreiding langs de rivierdalen; Trautner et al. (1988) beschouwt de soort dan ook niet als bedreigd. In Zwitserland vooral in de warmtegebieden in het noordwesten rond Basel, in het Rijndal, het bekken van Genève, Wallis en Tessin (MARGGI 1992). In België na 1950 nog in verschillende delen van het midden en oosten van het land gevangen, maar ook in veel 10x10 km-hokken niet teruggevonden. Behalve een melding van Hofstade bij Mechelen (Antwerpen) uit 1986 (RH), geen recente vangsten dicht bij de Nederlandse grens (DESENDER 1986). In Vlaanderen op de Rode Lijst in de categorie 'kwetsbaar' (DESENDER ET AL. 1995).

Status: in Nederland en een aanzienlijk deel het omliggend gebied met grote waarschijnlijkheid uitgestorven of op zijn minst qua aantal vindplaatsen ernstig achteruit gegaan (DESENDER & TURIN 1986, 1989).

Oecologie

Thermofiel. Een soort van allerhande matig vochtige grazige vegetaties, vaak op min of meer beschaduwde plekken, bijvoorbeeld onder verspreid staande bomen (LINDRÖTH 1974, 1986). Desender (1989A) noemde het een soort van oevers of droge plaatsen met een ijle vegetatie; volgens Desender et al. (1995) ook in bossen. In Midden-Europa ook op extensief gebruikte cultuurlanden, braaklanden en aan bosranden, tussen graswortels en onder stenen (BURMEISTER 1939) maar altijd op plaatsen waar grassen groeien. In Zwitserland eerder op xerotherme dan op vochtige plaatsen (MARGGI 1992). Een uitgesproken soort van het heuvelland, ontbreekt nagenoeg geheel in de hogere delen van het middelgebergte en de Alpen (TRAUTNER

1988). In Zuid-Europa uitsluitend in vochtige terreintypen.

Vangpotten. Geen vangsten.

Biologie

Dagactief. De talrijkheid kan ook in Midden-Europa sterk wisselen van jaar tot jaar (TRAUTNER 1988). Voortplanting in het voorjaar. Overwintering van november tot maart als imago, vooral in bosranden onder stenen en schors of in de losse aarde (MARGGI 1992). De adulten zijn tenminste gedeeltelijk fytofaag en eten graszaden en pollen. De zaden worden verzameld en naar de bodem getransporteerd op een wijze die sterk doet denken aan het gedrag van *Ditomus chypeatus*, die ondergrondse voorraadkamers aanlegt waarin de eieren worden gedeponereerd (SCHREMMER 1960). Volgens Trautner et al. (1988) worden vooral de grassen veldbeemdgras (*Poa trivialis*) en gestreepte witbol (*Holcus lanatus*) zeer goed bezocht. De larve is onbekend.

Dispersie: macropteer. De vleugels zijn uitstekend ontwikkeld en er zijn steeds volledig ontwikkelde vliegspieren (DESENDER 1989A). Trautner et al. (1988) beschreef het vlieggedrag op warme namiddagen, waarbij hij vlak boven de vaak hoge grasvegetatie kan rondzwermen en vervolgens landt op de bloeiende aren.

Bedreiging

De grote achteruitgang van deze soort in het noordelijke deel van het verspreidingsgebied is al in de vorige eeuw ingezet. Het is moeilijk om deze inkrimping van het areaal te relateren aan milieuomstandigheden anders dan klimatologische (VERGELIJK TRAUTNER 1988). Als indicatorsoort voor ons gebied onbruikbaar. Belangrijke maatregelen om de soort te behouden zijn het behoud van voldoende grote boscomplexen en een beheer dat een zekere variatie in leeftijdsopbouw en structuur in de bossen beoogt (DESENDER ET AL. 1995). Meer onderzoek is nodig.